

TRẦN VIỆT DŨNG

thơ

Lãng
Đăng
Giữa
Đời

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ

Trần Viết Dũng

Lãng

Đãng

Giữa

Đời

Thơ

Nhà Xuất Bản Trẻ, Sài Gòn, 1993

CuongDe.Org, e-book, 2011

*Xin chân thành cảm ơn anh chị Thanh - Phượng và
thân hữu đã tạo điều kiện để tập thơ hoàn thành.*

TÁC GIẢ

MỤC LỤC

BẮT ĐẦU.....	1
VỀ LẠI VÙNG TUỔI NHỎ.....	2
CA DAO.....	3
LỤC BÁT.....	4
DÁNG THÁNH.....	5
NHỮNG NỤ HÔN.....	6
HOÀI NIỆM HOA.....	7
ĐÔI KHÚC.....	8
KHÔNG ĐỂ.....	9
ĐI GIỮA MÙA THU.....	10
TRƯỜNG SƠN KHÚC.....	11
CA DAO BÌNH ĐỊNH Ở KONTUM.....	13
ĐỢI ĐÒ.....	14
THUỞ XA NGƯỜI.....	16
TRẮNG.....	17
NGỒI LẠI VỚI BẾN SÔNG.....	18
THƠ GỎI CHÂN MÂY.....	19
LỜI CẦU KINH.....	20
TƯỢNG TƯỢNG NGÀY TẬN THỂ.....	21
MẮT TUY HÒA.....	23
LÃNG ĐĂNG GIỮA ĐỜI.....	24
KHUYÊN MÌNH.....	25
KHUYÊN VỢ.....	26
TRƯỚC CỬA THIÊN.....	27
ĐÁ XANH.....	28
ĐÊM TRỞ LẠI QUI NHƠN.....	29
VUA VÀ EM.....	31
TÂM SỰ GỬI THẦY GIÁO HIỂN.....	32
GẠCH NÓI THƠ.....	33
TÙY BÚT THƠ.....	35
MỘT NỬA.....	39
LỘT XÁC.....	40
PHỤ LỤC.....	41

BẮT ĐẦU

Bắt đầu bàn tay nâng trái cấm
Loài người từ đó biết khổ đau

Bắt đầu từ một ngày vỡ giọng
Chú để buồn tiếng hát gửi về đâu?

Bắt đầu từ mặt-trời-môi-đỏ
Động lại thành nỗi nhớ đêm sâu

Bắt đầu từ mắt em đắm đuối
Trăm năm sau tưởng tiếc nụ hôn đầu

Bắt đầu tiếng thủy tinh chạm cốc
Nghe chia ly bè bạn cuối con tàu

Ngỡ hạnh tôi, em bắt đầu bước lại
Cây đau thương cũng từ đó... bắt đầu.

VỀ LẠI VÙNG TUỔI NHỎ

Gửi KC

Chúng ta lớn lên bên nhánh sông hiền
Xanh và đen như mắt người thiếu nữ
Cái nhìn khiến mềm lòng tên lãng tử
Lúc quay về có bóng nhỏ đứng trông

Buổi tối qua cầu trắng sáng trên sông
Anh nhớ quá màu trắng trong mắt bé
Mùa Thu, một chút gió qua, rất nhẹ
Mà biết bao chiếc lá rụng đầy

Một mình anh, một đóm lửa run tay
Thương biết mấy từng chiếc đèn thơ ầu
Ở sau lưng những ngày theo cơn áo
Biết lấy gì gửi tới bé dấu yêu

Chỉ có hồn thơ còn sót lại ít nhiều
Và trăng nữa, thả xuống dòng chiếc gương bằng bạc
Bé cứ tự nhiên soi và hồn nhiên hát
Những bài ca xưa cha mẹ đã quên lời

(Trên lối hẹn hò rất dễ quen hơi
Nên trái đất có chúng ta trong tình yêu ấy)

Đã khuya rồi, trăng đòi ngủ sau mây
Ta đưa nhau về lòng nhớ nhưng quá đổi
Nếu vắng bé làm sao anh sống nổi
Dưới trần gian vốn đã chẳng vui này.

CA DAO

*Tháng Giêng ngâm khẻ ca dao
Nắng tơ tóc mượt vườn đào giữa thôn*

*Ở đâu, gương lược em tròn
Ở đây, áo lụa vẫn còn trẻ thơ*

*Người ơi, người nếu có về
Chớ cay đắng bạn, chớ thờ ơ tôi*

*Nụ tầm xuân nở biếc rồi
Hình như có bước xa xôi trở về.*

LỤC BÁT

Láng giềng mà nhớ làm sao
Nhớ cây trúc đào đứng ở tường đông

Em như câu lục một dòng
Anh như câu bát song song hai đầu

Rất gần mà chẳng gặp nhau
Tại cha mẹ, tại hàng rào, tại ta?

DÁNG THÁNH

Ngâm câu thơ cũ
Nhớ người qua đây
Thả tà áo lụa
Mình hạc xương mai
Chia hai dòng tóc
Rẽ đời mửa bay
Hồn xanh rêu nhạt
Buồn chưa nguôi ngoai

Trên bờ cỏ ướt
Dòng suối cón con
Một bầy đá cuội
Chứa mờ dấu son
Gót hài tiên nhỏ
In lên lối mòn
Nay người đứng ngó
Suối đời bon bon

Xưa qua cầu hẹp
Tay cầm tay nhau
Ngại ngừng khép nép
Dưới trời hoa ngâu
Sân trường xanh đẹp
Gửi nhau tình đầu
Trên môi non đỏ
Vết hồng lún sâu

Em còn đâu nữa
Em còn nữa đâu

NHỮNG NỤ HÔN

Cho anh một nụ cười thôi
Làn đầu run, lệch tâm môi đôi miên

Cho anh một nụ ngoạn nhiên
Rơi trong giấc ngủ hồn nhiên trắng tà

Cho anh một nụ thật thà
Ngọn đèn đứng giữa phố nhà hoang mang

Cho anh một nụ hoang đường
Chim tha trái hạnh lang thang phía chiều

Cho anh một nụ hôn liêu
Mai sau nhớ mẹ một điều răn xưa

Cho anh một nụ dối lừa
Trăm năm rồi sẽ trăm mùa ăn năn

Cho anh nghìn nụ ân cần
Kết vòng hoa đến mộ phần...hôn em.

HOÀI NIỆM HOA

Em áo trắng xưa kia hoa khôi lớp
Ta học trò bổng chốc hóa nhà thơ
Bài thơ đầu em mang đi đâu mất
Lỡ vắn tôi từ dạo ấy đến giờ

Em xa lắc hôm nay trang quốc sắc
Đứng nghiêng trời rực rỡ đóa Tường Vy
Vườn thiêng liêng bàn tay ai nữ ngắt
Lỡ vắn tôi thân thể chẳng ra gì

ĐỐI KHÚC

Như hơi chỉ bốc lên trời
Như nước chỉ rót xuống đời vu vơ

Câu thơ của người làm thơ
Như sương lãng đãng hai bờ thực, hư

Con người ở giữa con người
Như vui chung giữa riêng tư muộn phiền

Và, em về giữa vườn anh
Như hân hoan sớm nở thành nỗi đau.

KHÔNG ĐỀ

Bắt đầu từ phía em
Kết thúc từ phía em
Anh lênh đênh giữa ánh sáng và bóng tối
Của ngày và đêm

Hư vô
Phi lý
Chân
Thiện
Vân...vân
Từ em, anh ác quỷ
Và cũng từ em, anh như một thiên thần

ĐI GIỮA MÙA THU

Mùa Thu, sương tan nhanh bờ giậu
Nỗi hàn mặc vội áo ra đi
Nước mắt rớt sâu quanh tay áo
Thắm ướt lòng chia ly, chia ly

Mùa thu, cồng ba lô lên núi
Ngập ngừng tình náu nhẹ đôi chân
Vẫy chào, phố rừng rừng đưa tiễn
Mất gì không, đêm mất môi gần?

Mùa Thu, mang tim em sai nhịp
Như lần đầu người nói dễ thương
Giọt máu chung tình phong kín lại
Chiều chẵn nhàu đổ giấc triều sương

Mùa Thu, mang mắt chim buồn ngủ
Đậu trên vai người ngọn gió điên mê
Ru thì thắm vào hồn thánh nhỏ
Lúc xa người, em có thấy bơ vơ?

Mùa Thu, lội suối trơ giày mục
Bóng em là cá quẩn quanh chân
Ẩn đáy nước nổi buồn quanh quẩn
Quẩn quanh buồn lạc dấu quen thân

Mùa Thu, trời vàng phai áo lụa
Ở một phương người quá đôi mong
Nhặt lá rừng thu người đốt lửa
Chiều hôm nay em nhớ gì không?

TRƯỜNG SƠN KHÚC

Cho bạn bè bị động viên 1972

Trường Sơn, hê, chiều ta ngồi hát
Vỡ hư không, hê, khúc cuồng ca
Em một phương, hê, dòng Lệ nhạt
Ta một trời, hê, cõi xót xa

Ở đây, môi mắt ôi buồn lắm
Hôn bờ đá dựng, trông truông xa
Ngày tháng không mong sao cứ đến
Hai kẻ tâm tình: rừng và ta

Ở đây, râu tóc đua nhau mọc
Bên đời danh phận sớm long đong
Khanh tướng, hê, như mùa trái rụng
Một lần ngon, một lần rớt xuống dòng

Ở đây, mây trắng quanh đầu núi
Thôi đành, huyễn mộng bạc tình em
Trắng một nơi, hê, chưa gần gũi
Soi một đời lu xuống trần gian

Lâu riết dần quen đi rừng rú
Chẳng cần gương đối bóng cùng ta
Chẳng cần ngày tháng soi tuổi tác
Để thấy nét sần trên nếp da

Lắm lúc muốn ôm lưng gái núi
Để thấy đời ta bớt cô đơn
Lắm lúc muốn trần truồng hoang dại
Để gần gũi với cỏ cây hơn

Tiếc quá chiều nay không đủ rượu
Cho ta chung cuộc với cổ nhân
Chơi ván cờ trên ghềnh đá nhọn
Trông ta- con tốt què qua sông

Chiều trong mắt theo về cổ xứ
Hè, ta xin gửi chút sương sa
Tiếng nước gọi hồn con thác cũ
Ẩn nỗi sầu đau, nỗi nhớ nhà

Đứng thẳng với tay cao hơn núi
Mới hay trời quá đổi cao xa
Hỏi rừng, nay đã bao nhiêu tuổi
Trái mấy thu đông rừng sẽ già?

Trường Sơn, Trường Sơn sâu gió hú
Thú rừng gầm giọng động một phương
Nghe thú : lạc đàn buồn bã lắm
Nghe ta : mùi biệt một quê hương

Lót lá rừng chờ sương xuống mỏng
Quên về thăm bè bạn chiều chẵn
Rừng lạnh, trái tim ta sưởi nóng
Ấm tình phố cũ những mùa trăng

Trường Sơn, Trường Sơn, hè, ly tán
Nỗi hàn tay bầu dốc Trường Sơn
Núi tình em chiều nay có bạn
Cho đời ta bớt nỗi cô đơn.

CA DAO BÌNH ĐỊNH Ở KONTUM

Muốn ăn bánh ít lá gai
Lấy chồng Bình Định sợ dài đường đi
(ca dao Bình Định)

Muốn ăn bánh ít lá gai
Câu ca như tiếng thở dài trong ta
Điều hôm trước chẳng nói ra
Để trăm năm mãi sương sa mặt mừng

Này, em gái nhỏ Kon Tum
Có gì mà phải ngại ngần nữa đâu
Tiếc gì cũng đã xa nhau
Ta về xuôi, em ở đầu non cao

Phải chăng em sợ qua đèo
Ngại e bão lụt chẳng theo ta về?
Nửa lòng muốn, nửa lòng chê
Giam ta vào giữa bốn bề gió mưa

Ta như một tấm vải thưa
Em- con mắt thánh- có lừa được đâu!
Niềm mong ước đã xanh rêu
Lòng ta hợp phố mà châu xa lìa

Mười năm núi vẫn ngồi kia
Dakbla vẫn ngược nước chia đôi dòng
Mười năm ta chạy lòng vòng
Duyên gì, nay bước ngựa hồng về đây!

Xưa đình nôm, ná hai tay
Đời ta đâu đến nỗi này- lênh đênh.

ĐỢI ĐÒ

Từ em con sáo sang sông
Nay tôi về lại Phú Phong đợi đò
Dò sông dò bể dễ dò
Câu ca dao cứ vòng vo trong lòng
Từ em con sáo sổ lồng
Vào mùa nước lớn lạnh lùng tôi đi
Bước dài bước ngắn sân, si
Dù hai đứa đã có gì đậm đâu!
Chỉ là đôi lúc gặp nhau
Nhỏ, to bóng gió đôi câu cũ càng
Nói một ngả hiểu một đường
Rừng rừng khóe mắt, lở làng nét môi

Từ em ra khỏi đời tôi
Lênh đênh thân thể nổi trôi ra gì
Chuyện đời dẫu bể nhiều khi...
Tiếc ngơ ngẩn tiếc, buồn quay quắt buồn
Quê nhà sợi khói trong hồn
Vẫn tha thiết đứng bên sông đợi đò

Lần về như chiếc sâu đo
Mùa mưa cái rét cứ bò dưới chân
Mười lăm năm chiếc bóng thâm
Gặp người quen hỏi Hương Trầm xưa đâu?
Cứ xem như tuổi nhiệm màu
Có tôi làm đẹp thuở đầu đời em
Gần ai, em nhớ đừng quên
Mười lăm năm vẫn gặp ghềnh sâu đo

Dò sông dò bể dễ dò
Nay tôi về lại đợi đò Phú Phong
Một mình giữa ngã ba sông
Dù xa mặt, chẳng cách lòng. Người ơi !

THUỞ XA NGƯỜI

Sầu thân thể hằn lên mắt mới
Đợi nhau hoài tay nhẹ như sương
Có phải người về thu khăn gói
Thôi, ta xin làm một con đường

Ai biết chắc đâu ngày trở lại
Đêm vòng qua phố ấm vai nhau
Có lẽ lần này và mãi mãi...
Thôi, ta xin làm một con tàu

Lênh đênh con sóng thời gian vỗ
Sóng bạc đầu và biển bao la
Nửa đời, người chẳng nơi cư cố
Thôi, ta xin làm một quê nhà

TRẮNG

Quê hương mưa trắng đất trời
Người đời mắt trắng khổ tôi một ngày
Ngược xuôi rồi cũng trắng tay
Trở về sương gió trắng vai áo mình
Phòng xưa đêm trắng hồi sinh
Thắp ngọn nến trắng lung linh chỗ ngồi
Nâng cành hoa trắng tình khô
Nhớ người áo trắng xa xôi nghìn trùng.

NGỒI LẠI VỚI BẾN SÔNG

Ta lơ mơ trên bản thảo đời mình bao lần viết bao lần đập
xóa nhiều lúc trông nét chữ mình rất lạ trang giấy bây giờ em
nhận ra ta không

Đã quá quen cảnh cá chấu chìm lồng nên vẫn gắng thích
nghỉ đời quanh quẩn chẳng trách cuộc đời chẳng than số phận
hãy xem ta là một kẻ bất tài

Ngọc xanh xưa không thể giữa mài em yêu dấu Ngọc làm
sao tỏa sáng những rình rập nghỉ ngơi xui ta phát nản thân co ro
chân ngại bước qua đường

Có đôi khi bắt gặp một làn hương ta thanh thản giữa cõi
lòng vô ngã em ở đó trắng mây và hoa lá bến sông hiền còn
nguyên vẹn gót sen

Có đôi khi đối diện với bóng đêm ta cười khóc điên cuồng
như quỷ dữ lời kinh cũ ném trả vào quá khứ để lương tri là tả
cuốn bụi hồng

Nhiều đêm trắng ngồi lại với bến sông nghe nước chảy êm
ru dòng lục bát mười lăm năm bước Thúy Kiều luân lạc ta
mong em có trăng sáng giữa trời.

THƠ GỎI CHÂN MÂY

gửi LD

*em bây giờ như một dòng sông nơi anh tắm mát một thời
tuổi nhỏ em ra đi anh hoài nghi loài người từ đó và triết lý sắc
sắc không không cũng từ đó khởi thành*

*em bây giờ vẫn đầy ắp trong anh kín trong hồn giấu trong
tim xót xa trong mắt tuổi trẻ của anh đường nào cũng chật nên
bàn tay chẳng thể nắm dài lâu*

*em bây giờ chẳng tưởng tượng nổi anh đâu phải xoay xở
lo toan nợ nần chóng mặt những lãng mạn đều trở thành cái tát
vào gã ngây ngô ngốc nghếch giữa chợ đời*

*em bây giờ cuối đất cùng trời làm sao biết xứ sở này kẻ sĩ
chữ nghĩa mốc meo tài năng hoen rỉ buồn cười ai mơ mộng viết
thơ tình*

*em bây giờ xa mưa nắng quê mình đâu hiểu nỗi ruộng
đầy chân của tháng hạ câu ngang như của có chi là lạ bởi nhà
nông quen chịu đựng ngoài đồng*

*em bây giờ phiền muộn bên chồng cũng như anh đầy lo
âu bên vợ chuyện trăm năm sao mà khổ thế kể từ khi nhấn cười
đánh vào tay*

LỜI CẦU KINH

Dấu môi còn đỏ áo anh
Tối hôn nhau sớm đã thành xa xăm

Chia tay mới đó, mười năm
Ta như thân ngựa ốm nằm trơ xương
Lo làm sao, hồi người thương
Lẻ loi bóng nhỏ suốt đường em đi
Quê nhà cỏ Suối Từ Bi
Vẫn ôm ấp mộng bước qui thuận người

Bởi xưa chẳng biết lựa lời
Để giờ khép cánh hổ người đường về
Lầm lì mịt gió buồn se
Tay vô duyên khéo chỉ che lấy mình
Ngựa ô chẳng khớp về dinh
Tiếng rơi như tiếng cầu kinh buồn buồn

Nếu còn tha thiết với nguồn
Em- con sông nhỏ- trách hờn chi ta
Thời nông nổi đã dần xa
Mời em về lại thăm nhà hoàn nguyên.

TUÔNG TƯỢNG NGÀY TẬN THỂ

Nếu ngày mai tận thể
Về đâu những chuyến đi
Chân trời hay góc bể
Mà em luyến lưu gì

Nếu ngày mai tận thể
Đâu biết em nơi nào
Trái đất tan thành Lẽ
Mình có chết bên nhau

Nếu ngày mai tận thể
Chắc xa bóng mặt trời
Hai đầu thương- hai kẻ
Tội nghiệp lắm, Chúa ơi!

Nếu ngày mai tận thể
Vườn thơ ấu đều hùi
Một bông hoa vừa nở
Đâu còn tặng người yêu

Nếu ngày mai tận thể
Hàng cây úa hay xanh
Ngày với đêm là một
Như chiến tranh, hòa bình

Nếu ngày mai tận thể
Xin hôn hết loài người
Em yêu, đừng ghen nhé
Xấu hổ lắm, em ơi!

Nếu ngày mai tận thế
Ai- người gần bên tôi?
Em yêu, đừng hoảng sợ
Chỉ tiếc cuộc đời thôi

Nếu ngày mai tận thế
Có về kịp không em
Chúng mình cùng nhắm mắt
Dưới bóng tối dịu êm.

MẮT TUY HÒA

Bây giờ có lẽ ta chờ
Em xa có lẽ bây giờ cũng mong

Một bờ trái một bên sông
Một con đường đắm sương đồng uớt mi

Dễ gì buồn bỏ ta đi
Và em ở đó dễ gì yên vui

Hiên phơi áo cũ ngậm ngùi
Trăm con chim nhỏ tới lui chia buồn

LĂNG ĐĂNG GIỮA ĐỜI

Thuở ba mươi sương lãng đãng giữa trời
Hai người ở hai nơi hồn lãng đãng
Cứ vô ý mãi quên lời Chúa phán
Phạm mười điều răn nghiêm khắc của Người

Thuở ba mươi em lãng đãng giữa đời
Những bài hát vu vơ là có thật
Cách gì khác gửi lòng qua câu hát
Cũng vu vơ như một lối tỏ tình

Để đêm đêm riêng dưới mái hiên mình
Em lặng rót trái tim làm hai nửa
Anh lặng xót mắt môi mình không nở
Thà như sương cứ...lãng đãng giữa trời.

KHUYÊN MÌNH

Tặng TVS

*Biểu quyết,đám đông chê-thăng mát trí
Im lặng cúi đầu anh giả bộ làm ngơ
Túng quẫn, vợ mắng yêu- loài thi sĩ
Im lặng mỉm cười anh tiếp tục làm thơ*

*Dù đời sống hành thơ kiệt sức
Cũng nhờ người ôm giữ trái tim
Còn nhịp đập lẽ nào bất lực
Còn yêu thương thì phải cố công tìm*

KHUYÊN VỢ

Dấu yêu, xin hãy cười đi
Cho anh làm vốn phòng khi ưu phiền
Lạc vào giữa chốn bon chen
Sẽ vui bớt nỗi bạc đen lòng người

Dấu yêu, hãy nở nụ cười
Cho anh phòng lúc biếng lười hồn nhiên
Rất thương những hạt răng hiền
Ngang môi như thuở làm duyên ban đầu

Dấu răng thiếu trước hụt sau
Nụ cười làm phép bắc cầu mình qua
Dấu răng lở bước chân sa
Yên lòng, giữa cõi- người- ta đau lòng.

TRƯỚC CỬA THIỀN

Ta như sơn dương
Ngậm cỏ non tung tăng trên đồi biếc
Cái sinh và cái diệt
Khác gì đâu

Ta quên trước
Chẳng nhớ sau
Sơn dương mãi vui chơi trên đồi biếc

Nếu một ngày
Sức đành khánh kiệt
Cũng xanh-lòng-bể-dâu.

ĐÁ XANH

Có những lúc anh dường như vỡ mộng
Về ngôi im hóa thạch giữa rừng cao
Em đâu biết lửa trong lòng đá nóng
Thêm khát bàn tay ai đó chạm vào

ĐÊM TRỞ LẠI QUI NHƠN

Biết chắc rằng phố nhỏ vẫn còn em
Còn nước mắt, mưa, bạn bè, còn tất cả
Khi trở lại anh như người khách lạ
Từng vòng xe chở kỷ niệm đầy hồn

Ngã tư này mình vội vàng hôn
Khoảnh khắc, nửa vòng quay đèn đỏ
Khuya em về mang theo cơn mưa nhỏ
Đủ làm sương đôi mắt ướt long lanh

Ghế đá này từng rướm máu vai anh
Đều đặn thế những dấu răng ngọc lựu
Biển thương yêu giấu trong lòng khó hiểu
Mà sóng luôn hăm hở, vỗ về

Góc quán này mình đã ngồi nghe
Bài hát cũ, ngày mai anh đi biển nhớ...
Mất chìm ngủ đêm đèn vàng thành phố
Mai mất rồi chỉ còn lại lời ca

Cầu Đồi này anh từng chở em qua
Ai khéo đặt tên nghe buồn cười thế
Khi những kẻ yêu nhau hoài hoài đơn lẻ
Nước vẫn xanh cúi xuống chỉ riêng mình

Con đường này ôm lấy bùng binh
Đường một chiều làm sao quay lại
Đâu còn thuở mười lăm mười bảy
Ngược vòng xe liêu lĩnh đi tìm

Biết chắc rằng phố nhỏ vẫn còn em
Còn nước mắt, mưa, bạn bè, còn tất cả
Khi trở lại anh như người khách lạ
Loanh quanh buồn trong lòng phố Qui Nhơn

VUA VÀ EM

Xưa Hoàng Đế để rìa con kiến
Rất thời trang và rất phong trần
Nên chỉ con gái Thăng Long ấy
Cứ phập phồng ngực Công Chúa Ngọc Hân

Ta và em lần đầu gặp mặt
Mặt như không mà lòng sóng dậy nhiều
Em đánh đá, em dịu dàng, giọng Bắc
Khiến vua, dân đều chết mệt vì yêu

Ta-trai- Bình- Định hơi khô cứng
Rất thật tình riêng phong cách miền Trung
Ô hay! Sông núi sinh người vậy
Mà lúc nào cũng độ lượng bao dung

Và có lẽ, mai chia tay buồn lắm
Em ôm o mình hạc Thăng Long
Thương áo trắng đi giữa trời sương khói
Ta đã yêu, thôi em cứ an lòng

TÂM SỰ GỬI THẦY GIÁO HIỂN

Tặng TDP-NĐL

Hai trăm năm hoặc hai nghìn năm sau
Mấy ai biết họ Thầy- Trần, Đào, Trương, Nguyễn...
Cứ phạm thượng gọi Thầy Giáo Hiến
Rạng rỡ sư môn nên áo vải cờ đào

Chữ nghĩa quyền roi tỏa bến Trường Trâu
Thuở ấy sông Côn dạt dào hồn Nguyễn Huệ
Trắng mùa Thu, học trò Thầy nhớ ai thế
Mà "sương kinh giảng ngạn khái tiên tình"!

Việc đầu tiên sau ngày chiến thắng ở Kinh
Nhớ yêu dấu gửi cành đào làm tin báo tiếp
Sông Hương sáng ấy - chao ôi đẹp!
Chảy rạt rào trong ngực trẻ Ngọc Hân

Bây giờ là mùa Xuân
Con về lại bến sông quê ngược dòng ký ức
Bước lão đảo giữa hai bờ hư, thực
Nghe giọng bắt tài võ ngực ta đây!

Nhức nhối trong con chắc cũng xót xa Thầy
Nước mắt nhòe trang bài giảng cũ.

GẠCH NÓI THƠ

Những bài thơ của các nhà thơ
Luôn ngọt ngào như dòng sữa mẹ
Nuôi hồn tôi từ trên nôi trẻ
Và dài ra cho đến bây giờ

Những bài thơ của các bạn tôi
Như chén rượu chiều đông nồng buốt
Gần gũi quá lâu ngày thành thuộc
Mỗi lần nghe tim trai trẻ bồi hồi

Và, những bài thơ của chính mình
Hơn một lần trái tim em biết hát
Tôi vậy đó, khi yêu thường nhút nhát
Nên phải lòng nhau, thơ nói hộ chuyện tình

(Đâu phải lúc nào biển cũng màu xanh
Những hôm trở trời biển vô cùng thảm hại)

Sau mỗi chuyến làm ăn thất bại
Tôi với đời cay cú chuyện áo cơm
Thơ bỗng về hòa giải- thiết, hơn
Và vỗ về, tôi cảm ơn biết mấy

Cánh tay này, giắc nòng em đã từng ở đây
Năm tháng đi qua giờ quá hao gầy
Sau chiến tranh, ai ở lại xít này
Cũng phải mắc chiếc thoi đời vào đôi chân xuôi ngược

Thì cũng đành vậy thôi em, bước
Không ngẩng cao đầu cũng cố thẳng lưng
Để cho thơ còn có lòng mừng
Còn tin tưởng vào những điều trong mộng

(Đâu phải nụ cười nào cũng mang đầy sức sống
Có nhiều khi hạnh phúc nghe buồn)

TÙY BÚT THƠ

1

Nhiều khi như một kẻ mộng du
Anh lạc giữa ngôi nhà hạnh phúc
Sau cơn mưa cây lá đứng gục đầu

Nhiều khi đi ra khỏi địa cầu
Rưng rức nhớ cơn đau mặt đất
Núi lửa em nham thạch nguội dần

Nhiều khi thơ là phiến phù vân
Lững lờ trôi giữa chiều hoa định mệnh
Trong vô thường lặng lẽ bay đi

Nhiều khi trời bong bóng vỡ, nhiều khi...
Em phù phép cứu ta về đời thực
Rồi tan theo bụi ô nhiễm nơi này.

Có những điều không biết nói cùng ai
 Đành tìm đến cỏ cây mà kể lể
 Sau lưng từng trận gió rừng mình

Có những lần ta đánh mất niềm tin
 Về phủ phục dưới chân thần thánh
 Lời cầu xin hương khói lạnh hoang tàn

Có những người đứng trước diễn đàn
 Cứ mơ mộng những điều không thật
 Nên người đời đâu quý kẻ làm thơ

Có những chiều cùng bè bạn thân, sơ
 Rượu chỉ rót, rót, và chỉ rót
 Rồi khóc cười như những thằng điên

Có những ngày ta thắm nhuê lãng quên
 Từ sau thuở ngậm môi người gian dối
 Và suốt đời cứ thắm nhuê lãng quên.

Có thể rồi em sẽ hết yêu anh
 Chút đốm sáng đêm kỷ- nguyên- ngờ- vực
 Lập lòe soi trong những giấc mộng lành

Có thể rồi em sẽ hết yêu anh
 Đóa hồng sẽ đến một ngày tàn héo
 Hương tỏa nhanh không đợi buổi viên thành

Có thể rồi em sẽ hết yêu anh
 Khi cái đối trị vì trên trái đất
 Từng vòng quay buồn chiếc áo vá màu xanh

Có thể rồi em sẽ hết yêu anh
 Chút bọt bèo trên chiếc thuyền danh phận
 Đứng ở đâu cũng cứ chòng chênh

Có thể rồi em sẽ hết yêu anh
 Khi rô- bốt thay người làm tất cả
 Anh trở về thế giới chỉ mình anh.

4

Trước một người, ta biết lặng im
Mới hiểu hết lời tỏ tình chân thật
Đưa ta về quê quán của trái tim

Trước mọi người, ta mãi lặng im
Mặt hồ thẹn như người chứng dối
Đất ta qua ngõ tối của tâm hồn.

MỘT NỬA

Nửa đời người mới gặp người
Nở trên môi nửa nụ cười, buồn ơi
Những câu thưa nhẩn nửa vời
Nửa vòng tay mở đón mời lại buông
Trái tim một nửa ghen hờn
Nửa vàng trắng Ngọc trong cơn khát thèm
Nửa hồn sa lưới êm đềm
Nửa ngày ngơ ngẩn, nửa đêm mơ màng
Bài thơ một nửa lạc vắn
Nhuộm lên mái tóc nửa phân thôi xanh
Nửa thiên thần ở trong anh
Giấu che nửa quỷ Sa-tan cùng người.

LỘT XÁC

Tục rất tục
Thanh rất thanh
Đời chìm nổi
Biến anh thành...nhà thơ!

Chắc rằng
Em cũng không ngờ
Xưa kia là quý
Bây giờ là tiên

PHỤ LỤC

Trần Viết Dũng - Hồn Thơ Còn Sót Lại

Tạ Văn Sỹ

(Đọc tập thơ "Lãng đãng giữa đời")

Ấy là tôi "ché ba" câu thơ của Trần Viết Dũng (chứ không phải "ché đôi câu thơ làm mái chèo lướt sóng" như lời một bài hát đang thịnh hành) để tạm đặt tên cho bài viết này - câu "*Chỉ có hồn thơ còn sót lại ít nhiều*" - lấy phần giữa, bỏ hai đầu! Nói như thế không biết Trần Viết Dũng có buồn lòng không, vì đến hôm nay có thể nói về anh như vậy, có lẽ cũng không ngoa lắm! Bởi sau đúng 15 năm, kể từ khi tập thơ đầu tay ra đời, bạn bè và bạn đọc chờ đợi mãi, chẳng thấy tăm hơi thơ anh đâu nữa! (Kể cả thơ lẻ in báo và thơ gom in thành tập). Mang niềm tiếc rẻ ấy tôi lần giở lại tập thơ "*Lãng đãng giữa đời*" của anh do nhà xuất bản Trẻ ấn hành từ năm 1993.

Phải nói ngay rằng đây là một tập thơ hay, ngay vào thời điểm nó xuất hiện (và có lẽ kể cả hôm nay nữa). Tập thơ hiển lộ một nét thơ tài hoa phóng khoáng từ câu từ, cấu trúc đến ý tưởng và cảm xúc sáng tạo. Đặc biệt là những trăn trở, nhận thức và suy nghiệm của người thơ về... thơ, về nghiệp dĩ, về cuộc đời và thế sự. Riêng cảm nghĩ về thơ có lẽ người đọc bắt gặp sự xuất hiện ở đây với tần suất và mật độ nhiều nhất, 27 lần nhắc đến chữ "*Thơ*" (hoặc có liên quan, hơi hướm về thơ) trên 32 bài toàn tập. Một con người đau đáu về thơ như thế lại im hơi lặng tiếng đến gần đây thời gian, kể cũng là điều khó hiểu! - Hay là anh còn mãi "*lãng đãng giữa đời*"?!

Lần theo từng trang sách, thử nhặt ra những bản khoán thao thức của Trần Viết Dũng về thơ. Trước hết, thơ đã nuôi lớn và làm đẹp tâm hồn anh:

*"Những bài thơ của các nhà thơ
Luôn ngọt ngào như dòng sữa mẹ
Nuôi hồn tôi từ trên nôi trẻ
Và dài ra cho đến bây giờ*

...

*Những bài thơ của các bạn tôi
Như chén rượu chiều đông nồng buốt
Gần gũi quá lâu ngày thành thuộc
Mỗi lần nghe tim trai trẻ bồi hồi*

...

*Và những bài thơ của chính mình/
Hơn một lần trái tim em biết hát
Tôi vậy đó khi yêu thường nhút nhát
Nên phải lòng nhau, thơ nói hộ chuyện mình!"*
(Gạch nối thơ).

Không những thơ nói hộ chuyện mình mà thơ còn giúp anh vững tin hơn trên bước đời chống chọi:

*"Sau mỗi chuyến làm ăn thất bại
Tôi với đời cay cú chuyện áo cơm
Thơ bỗng về hoà giải thiệt hơn
Và vỗ về, tôi cảm ơn biết mấy!*

...

*Thì cũng đành vậy thôi em, bước
Không ngẩng cao đầu cũng có thẳng lưng
Để cho thơ còn có lòng mừng
Còn tin tưởng vào những điều trong mộng!"*
(Gạch nối thơ).

Do "mối tình" tri âm tri kỷ với thơ đậm sâu đến thế nên anh đã ôm một niềm "cô trung" với nó mặc cho bao sự "phiền hà" kể cả từ trong gia đình đến thói thường ngoài xã hội:

*"Túng quẫn, vợ mắng yêu đồ thi sĩ!
Im lặng mỉm cười anh tiếp tục làm thơ...
Dù đời sống hành thơ kiệt sức
Cũng nhào người ôm giữ trái tim"*
(Khuyên mình)

và:

*"Có những người đứng trên diễn đàn
Cứ mộng mơ những điều không thật
Nên người đời đâu quý kẻ làm thơ!"*
(Tuỳ bút thơ).

Ngoài những phút giây thăng hoa, mê đắm, nhập đồng với thơ (đôi khi đến cực đoan) như thế, cũng có lúc Trần Viết Dũng bình tĩnh tinh ra và chiêm nghiệm rằng:

*"Em bây giờ ở cuối đất cùng trời
Làm sao biết xứ sở này - kẻ sĩ
Chữ nghĩa mớ meo tài năng hoen rĩ
Buồn cười thay mơ mộng viết thơ tình!"*
(Thơ gửi chân mây)

Khổ hại thay, trong những "kẻ" ấy lại có chính mình:

*"Ta lơ mơ trên bản thảo đời mình
Bao lần viết bao lần dập xóa
Nhiều lúc trông nét chữ mình rất lạ
Trang giấy bây giờ em nhận ra ta không?"*
(Ngồi lại với bến sông).

Từ "đốn ngộ" ấy đã dẫn dắt Trần Viết Dũng (từ yêu thơ một cách cực đoan) đến những suy nghiệm có vẻ như yếm thế, tiêu cực (mặc dù có khi lại là rất thực):

*"Nhiều khi thơ là phiền phù vân
Lững lờ trôi giữa chiều hoa định mệnh
Trong vô thường lặng lẽ bay đi..."*
(Tuỳ bút thơ)

hoặc:

*"Câu thơ của người làm thơ
Như sương lãng đãng hai bờ thực hư"*
(Đôi khi).

Sự dần xé, phân tâm và phân thân ấy còn được Trần Viết Dũng thể hiện như một thứ "hoài nghi chủ nghĩa" chát chúa:

*"Bài thơ một nửa lạc vắn
Nhuộm lên mái tóc nửa phần thôi xanh
Nửa thiên thần ở trong anh
Giấu che nửa quỷ sa-tan cùng người!"*
(Một nửa)

và:

*"Tục rất tục, thanh rất thanh
Đời chìm nổi biến anh thành nhà thơ (!)
Chắc là em cũng không ngờ
Xưa kia là quý bây giờ là tiên!"*
(Lột xác)

Nỗi niềm thơ của Trần Viết Dũng còn vương vấn ở những câu thơ hoài niệm khác:

*"Em áo trắng xưa kia hoa khôi lớp
Ta học trò bổng chốc hoá nhà thơ
Bài thơ đầu em mang đi đâu mất
Lỡ vẫn tôi từ dạo ấy đến giờ"*
(Hoài niệm hoa)

*"Em như câu lục một dòng
Anh như câu bát song song hai đầu"*
(Lục bát)

*"Tháng Giêng ngâm khế ca dao
Nắng tơ tóc mượt vườn đào giữa thôn"*
(Ca dao)

*"Ngâm câu thơ cũ
Nhớ người qua đây"*
(Dáng thánh);

*"Nhiều đêm trăng ngồi lại với bến sông
Nghe nước chảy êm ru dòng lục bát..."*
(Ngồi lại với bến sông)...

Và, cuối cùng là một niềm tiếc nhớ mang mang trong hồn thơ Trần Viết Dũng, ghi dấu rõ nét nhất ở đoạn thơ mà người viết bài này đã mượn tạm một phần câu để đặt nhan đề:

*"Ở sau lưng những ngày theo cơn áo
Biết lấy gì gửi tới bé dẫu yêu/
Chỉ có hồn thơ còn sót lại ít nhiều...
Bé cứ tự nhiên soi và hồn nhiên hát..."*
(Về lại vùng tuổi nhỏ).

Cái người thơ đau đáu về thơ ấy dĩ nhiên cũng là người biết đau đáu nỗi đời. Từ cổ chí kim từ đông sang tây, thử hỏi có nhà thơ chính trực nào mà lòng bình thản an nhiên trước lẽ đời không? Trần Viết Dũng cũng không ngoại lệ. Và đây chính là những đúc kết, những cảm nghiệm của anh:

*"Sau chiến tranh ai ở lại xứ này
Cũng phải mắc chiếc thoi đời vào đôi chân xuôi ngược"*

và:

*"Đâu phải nụ cười nào cũng mang đầy sức sống
Có nhiều khi hạnh phúc nghe buồn!"*
(Gạch nối thơ)

*"Trước mọi người ta mãi lặng im
Mặt hồ thẹn như người chứng dối
Đất ta qua ngỗ tối tâm hồn"*
(Tuỳ bút thơ)

Là người sinh trưởng ở đất Tây Sơn – Bình Định, anh có bài thơ cảm khái về thầy giáo Hiến - người thầy dạy của ba anh em *"Tây Sơn tam kiệt"* cũng rất thấm thía sự đời:

*"Hai trăm năm hoặc hai ngàn năm sau
Mấy ai biết họ thầy: Trần, Đào, Trương, Nguyễn?"*

...

*Cứ phạm thượng gọi thầy là giáo Hiến
Rạng rỡ sư môn nên "áo vải cò đào"*

...

*Con về lại bến sông quê ngược dòng ký ức
Bước lão đảo giữa hai bờ hư thực
Nghe giọng bát tài vố ngược ta đây!..."*
(Tâm sự gửi thầy giáo Hiến).

Nhắc đến thầy giáo Hiến, nhắc đến *"áo vải cò đào"* bạn đọc không thể nào không nhớ bài thơ lấy cảm hứng từ mối tình vua Quang Trung và công chúa Ngọc Hân khá hay của Trần Viết Dũng, được nhiều người thích, thuộc và truyền tụng:

"Xưa Hoàng đế để rìa con kiến
Rất thời trang và rất phong trần
Nên chi con gái Thăng Long ấy
Cứ phập phồng ngực Công chúa Ngọc Hân!"
(Vua và em)

Câu thơ thể hiện rõ nét tài hoa phóng túng của tác giả! Ngoài những
bản khoảnh day dứt về thi ca và thể sự nhân tình thì tình yêu cũng là
một mảng đề tài ghi dấu ấn đậm nét trong tập thơ. Tình yêu trong thơ
Trần Viết Dũng thường là những hoài niệm tiếc thương về những mối
tình đã trở thành dĩ vãng xa xăm, và vì thế tất cả đều trở thành một nét
đẹp ngậm ngùi, mỏng manh, phiêu lãng:

"Bắt đầu bàn tay nâng trái cấm
Loài người từ đó biết khổ đau
...
Ngỡ hạnh tôi em bắt đầu bước lại
Cây đau thương cũng từ đó bắt đầu!"
(Bắt đầu);

"Từ em con sáo sang sông
Nay tôi về lại Phú Phong đợi chờ
Dòng sông dò bể dễ dò/
Câu ca dao cứ vòng vo trong lòng
...
Dòng sông dò bể dễ dò
Nay tôi về lại đợi chờ Phú Phong
Một mình giữa ngã ba sông
Dù xa mặt chẳng cách lòng, người ơi"
(Đợi chờ)

"Cầu Đôi này anh từng chở em qua
Ai khéo đặt tên nghe buồn cười thế
Khi những kẻ yêu nhau hoài hoài đơn lẻ
Nước vẫn xanh cúi xuống chỉ riêng mình!
...
Con đường này ôm lấy bùng bình
Đường một chiều làm sao quay lại
Đâu còn thuở mười lăm mười bảy
Ngược vòng xe liêu lĩnh đi tìm"
(Đêm trở lại Qui Nhơn)

*"Ta như một tấm vải thưa
Em còn mắt thánh có lừa được đâu!
Niềm mong ước đã xanh râu
Lòng ta hợp phố mà châu xa lạ"*
(Ca dao Bình Định ở Kon Tum)

*"Em còn đâu nữa
Em còn nữa đâu!"*
(Đáng thánh)

... Xa vắng những mối tình khiến lòng người khao khát:

*"Có những lúc anh dường như vỡ mộng
Về ngôi im hoá thạch giữa rừng cao
Em đâu biết lửa trong lòng đá nóng
Thèm khát bàn tay ai đó chạm vào"*
(Đá xanh)

... Đôi khi khao khát một cách liêu lĩnh, không tương (mà... đáng yêu sao):

*"Nếu ngày mai tận thế
Có kịp về không em
Chúng mình cùng nhắm mắt
Dưới bóng tối dịu êm!"*
(Tưởng tượng ngày tận thế).

Và cuối cùng là tiếng thờ dài như một lời khấn nguyện của kẻ cô đơn:

*"Nếu vắng bé làm sao anh sống nổi
Dưới trần gian vốn đã chẳng vui này!"*
(Về lại vùng tuổi nhỏ).

Một con người đắm thắm như thế, tài thơ dào dạt như thế, lẽ nào "*chỉ có hồn thơ còn sót lại ít nhiều*" vậy thôi sao? Mong sao "*thơ bỗng về hoà giải thiệt hơn*" để bạn đọc còn có dịp đón nhận thêm những tác phẩm khác, đừng để "*lạc vắn tôi từ dạo ấy đến giờ*" nữa, Trần Viết Dũng nhé!

Tạ Văn Sỹ
(Kon Tum, 03-2008)

Trần Viết Dũng
sinh năm 1955
Tây Sơn, Bình Định
Đã đăng thơ
trên Tuổi Ngọc (1974)
và một số báo tại Sài Gòn

Nhiều khi thơ là phiên phù vân
Lững lờ trôi giỡn chiều hoa định mệnh
Trong vô thường lặng lẽ bay đi.

Nhiều khi trở bóng bóng vô, nhiều khi...
em phù phép cuối ta về đời thủa
rồi tan theo bụi ô nhiễm nơi này.

1992

Trần Viết Dũng